

Starosta Poznański

Szanowny Pan

Marek Borowczak

Dyrektor

Zarządu Dróg Powiatowych
w Poznaniu

ul. Zielona 8

61-851 Poznań

Wasze pismo z dnia:

Znak:

Nasz znak: KO.1711.10.2023

Data: 22.05.2023 r.

Sprawa: wystąpienie pokontrolne w związku z przeprowadzoną kontrolą w zakresie stanu bezpieczeństwa i higieny pracy – Zasady i organizacja przydzielania pracownikom środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego oraz ewidencja wydatków w tym zakresie

Wydział Audytu i Kontroli Starostwa Powiatowego w Poznaniu przeprowadził w Zarządzie Dróg Powiatowych w Poznaniu kontrolę problemową w zakresie: stanu bezpieczeństwa i higieny pracy – Zasady i organizacja przydzielania pracownikom środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego oraz ewidencja wydatków w tym zakresie. Kontrolę przeprowadzono w dniach od 31.03.2023 r. do 20.04.2023 r. na podstawie upoważnienia Starosty Poznańskiego sygn. RUiP: 285/23 z dnia 27.03.2023 r. Okres objęty kontrolą: drugie półrocze 2021 i 2022 rok. Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli z dnia 08.05.2023 r., podpisanym w dniu 08.05.2023 r. przez dyrektora jednostki i główną księgową. W piśmie z dnia 16.05.2023 r. sygn. WO.081.4.2023 dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych w Poznaniu złożył wyjaśnienia do protokołu z kontroli.

W trakcie kontroli ustalono, co następuje:

Sprawdzenie stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych, ustalenie procedur wewnętrznych w zakresie przedmiotu kontroli

1. Poprzednia planowa kontrola przeprowadzona została w jednostce przez Wydział Audytu i Kontroli Starostwa Powiatowego w Poznaniu w dniach od 08.06.2022 r. do 15.06.2022 r. Zakres kontroli dotyczył realizacji wydatków związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 wraz z ich ewidencją w księgach rachunkowych oraz realizacji art. 12 ust. 4 ustawy o rachunkowości, tj. terminowego dokonywania ostatecznego zamknięcia i otwarcia ksiąg rachunkowych. W wyniku sprawdzenia stopnia realizacji podjętego przez dyrektora Zarządu Dróg Powiatowych w Poznaniu zadeklarowanego działania ustalono, iż jest ono wdrożone i realizowane – ustalenie pkt II.14 protokołu.

2. Dyrektor jednostki ustalił, w formie instrukcji i regulaminów, pisemne procedury wewnętrzne w zakresie dotyczącym przedmiotu kontroli – ustalenie pkt III.15 protokołu.

Zasady przydzielania pracownikom środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego

3. Obowiązujący w ZDP, w okresie objętym kontrolą, *Regulamin Pracy* zawierał zapisy wymagane w art. 104¹ § 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (*t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1510 ze zm.*). Szczegółowe regulacje w przedmiocie kontroli, m.in. wykaz stanowisk (obejmujący: dyrektora, z-cy dyrektora ds. utrzymania, z-cy dyrektora ds. inwestycyjnych, ds. mediów, kierownika wydziału dróg, ds. dróg w wydziale dróg, nadzoru inwestorskiego, kierownika wydziału inwestycji, ds. inwestycji - jeżeli zakres obowiązków obejmuje pracę w terenie, ds. infrastruktury liniowej, ds. inżynierii ruchu, kierownika wydziału nieruchomości, ds. nieruchomości - jeżeli zakres obowiązków obejmuje pracę w terenie, ds. ochrony dróg, ds. technicznych, ds. ochrony środowiska, kierownika obwodu drogowego, ds. dróg na obwodach drogowych, robotników fizycznych, koordynatora czynności kancelaryjnych), na których ustalono stosowanie środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego (za wyjątkiem pracowników fizycznych obwodów drogowych oraz koordynatora czynności kancelaryjnych, dopuszczono używanie własnej) wraz ze specyfikacją przydziału ujęto w „*Tabeli norm przydziału odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej*” – ustalenia pkt III.24 – III.27 protokołu.

Organizacja przydzielania pracownikom środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego

4. Środki ochrony indywidualnej (spełniające wymagania dotyczące oceny zgodności) pracodawca zapewniał bezpłatnie i wyposażał w nie pracownika przed podjęciem pracy informując o sposobie posługiwania się nimi. Pracodawca dopuszczał używanie przez pracownika (za wyjątkiem stanowisk: robotnika fizycznego oraz koordynatora czynności kancelaryjnych) własnej odzieży i obuwia roboczego oraz wypłacał z tego tytułu ekwiwalent pieniężny z częstotliwością co 2 lata. W przedłożonej dokumentacji brak było zgód pracowników na jej używanie, co było niezgodne z art. 237⁷ § 2 Kodeksu pracy stanowiącym, iż pracodawca może ustalić stanowiska, na których dopuszcza się używanie przez pracowników własnej odzieży i obuwia roboczego, ale za ich zgodą. Ustalono okresy używalności środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego. W przypadku sformułowania „*do zużycia*” doprecyzowano, iż rozumiane jest jako – *do czasu zachowywania pełnych właściwości ochronnych*. Powyższe działania były zgodne z art.237⁶ § 1, art.237⁶ § 3, art. 237⁷ § 1 pkt 1, art.237⁷ § 2 (częściowo – brak zgód pracowników w dokumentacji), art.237⁷ § 4 oraz art. 237⁸ § 1 *Kodeksu pracy* – ustalenia pkt III. 28; III.30 – III.34 oraz III.36 protokołu. W piśmie z dnia 16.05.2023 r. sygn. WO.081.4.2023 dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych w Poznaniu poinformował, iż podjęto działania, aby pracownicy korzystający z odzieży własnej podczas

wykonywania zadań w terenie na rzecz Pracodawcy, wyrazili na to pisemną zgodę o treści zgodnej z art.237⁷ § 2 Kodeksu pracy. Powyższe zgody zebrane zostaną przez Wydział Organizacyjno-Administracyjny do końca II kwartału 2023 r.

5. Oddzielna dla każdego pracownika dokumentacja (*karta ewidencyjna wyposażenia*) wymagana zapisami § 6 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie dokumentacji pracowniczej (*Dz.U. z 2018 r. poz. 2369*) prowadzona były przez pracowników wydziału organizacyjno-administracyjnego – ustalenie pkt III. 29 i III.35 protokołu.
6. Zgodnie z art.237⁹ § 3 *Kodeksu pracy*, w przypadku gdy pracodawca nie zapewniał prania odzieży roboczej, pracownikom przysługiwał ekwiwalent za tę czynność. Jego wysokość zróżnicowano względem stanowisk i ustalono na podstawie stawek rynkowych za usługi pralnicze z okresu wprowadzenia regulacji wewnętrznej w tym zakresie – ustalenia pkt III.37 – III.39 protokołu.

Zakupy środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego

7. Podstawą dokonania wydatków związanych z zakupem środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego były sprawdzone i zatwierdzone do wypłaty faktury, które regulowano przelewami bezgotówkowymi (w kwotach wynikających z dowodów zewnętrznych) z bieżącego rachunku bankowego ZDP lub kasy jednostki. W okresie objętym kontrolą opłacono 30 faktur w przedmiocie kontroli. W przypadku 5-u, brak było potwierdzenia sprawdzenia tych dowodów pod względem merytorycznym – ustalenia pkt III.40 – III.42 protokołu.

W piśmie z dnia 16.05.2023 r. sygn. WO.081.4.2023 dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych w Poznaniu poinformował, iż przeanalizowane zostaną zasady, które doprecyzują formę akceptacji przez osoby merytoryczne. Ewentualna zmiana instrukcji obiegu dokumentów księgowych nastąpi do końca IV kwartału 2023 r., z obowiązywaniem zmian od 2024 roku.

8. Poprawnie ujmowano w księgach rachunkowych ZDP dowody księgowe i zapłatę za wydatki dotyczące przedmiotu kontroli. Mając na uwadze regulacje prawne zawarte w *Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 02.03.2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych* (*Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, obecnie Dz.U. z 2022 r. poz. 513*), stosowano zasadę ujmowania wydatków na m.in. odzież i obuwie robocze na paragrafie 3020 klasyfikacji budżetowej. Zespół kontrolny zarekomendował rozszerzenie zapisów w *Zasadach (polityce) rachunkowości ZDP*, traktujących o katalogu zakupów, które ujmowane są bezpośrednio w koszty, z pominięciem konta 310 ze względu na nieistotny wpływ na sytuację majątkową i finansową oraz na wynik finansowy, o inne kupowane w dużych ilościach i w ten sposób ujmowane materiały i produkty, np. rękawice robocze dla pracowników fizycznych obwodów drogowych – ustalenia pkt III.43 – III.47 protokołu.

W piśmie z dnia 16.05.2023 r. sygn. WO.081.4.2023 dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych w Poznaniu poinformował o opracowaniu (z obowiązywaniem od 2024 roku) bardziej ogólnego zapisu, pozwalającego na ujęcie szerszej grupy materiałów niż te obecnie wyszczególnione.

Ekwiwalent za używanie własnej odzieży i obuwia roboczego oraz pranie

9. Podstawą do wypłaty ekwiwalentu za używanie własnej odzieży, obuwia roboczego i pranie były opracowane przez pracownika wydziału organizacyjno-administracyjnego zestawienia osób uprawnionych za dany okres rozliczeniowy – 2 lata (odzież i obuwie robocze), kwartał (pranie). Wysokość ekwiwalentu za używanie własnej odzieży, obuwia roboczego oraz pranie była niezależna od wymiaru etatu, na który zatrudniony był pracownik, na stanowisku objętym przydziałem odzieży roboczej. Według reguł ustalonych w treści *Zarządzenia nr 15/2018 Dyrektora ZDP* kwotę wypłacanego ekwiwalentu za pranie, w przypadku dłuższych nieobecności otrzymującego go pracownika, proporcjonalnie zmniejszano – ustalenia pkt III.48 – III.51 oraz III.55 – III.58 protokołu.

10. Naliczone ekwiwalenty za używanie własnej odzieży, obuwia roboczego oraz pranie w kwotach brutto i wypłaty za nie, z reguły poprawnie były ewidencjonowane w księgach rachunkowych ZDP. Zgodnie z przepisami *Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 342)* kontem rozrachunkowym do ujmowania zobowiązań z tytułu ekwiwalentów za używanie przez pracowników własnej odzieży roboczej oraz pranie (jeżeli nie są naliczane i wypłacane na podstawie listy wynagrodzeń) winno być konto 234 – *pozostałe rozrachunki z pracownikami*, które służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia. Wypłacane kwoty podlegały zwolnieniom z opodatkowania, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1128 ze zm.) oraz oskładkowania składkami ZUS, o których mowa w §2 ust.1 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1949 ze zm.) – ustalenia pkt III.52 – III.54 oraz III.59 – III.62 protokołu.

W piśmie z dnia 16.05.2023 r. sygn. WO.081.4.2023 dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych w Poznaniu poinformował, o wprowadzeniu (z obowiązywaniem od 2024 roku) zmian w zakresie ewidencji księgowej realizacji wypłat ekwiwalentów za używanie przez pracowników własnej odzieży roboczej oraz pranie (zmiana księgowania z konta 240 na konto 234).

Ewidencja rozrachunków

11. Ewidencja księgowa *wydatków osobowych niezaliczonych do wynagrodzeń* prowadzona była z reguły zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 342), za wyjątkiem stosowania przy ewidencjonowaniu ekwiwalentów konta 240, zamiast konta 234. W sprawozdaniach z wykonania planów finansowych wydatków jednostki Rb-28S za lata 2021 – 2022 wykazano dane o wykonanych wydatkach jednostki zgodnie z prowadzoną ewidencją księgową – ustalenie pkt III.63 protokołu. W piśmie z dnia 16.05.2023 r. sygn. WO.081.4.2023 dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych w Poznaniu złożył stosowne wyjaśnienia, o których mowa w pkt 10 niniejszego wystąpienia.

W toku kontroli sprawdzono stan bezpieczeństwa i higieny pracy – Zasady i organizacja przydzielania pracownikom środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego oraz ewidencja wydatków w tym zakresie.

Po przyjęciu złożonych przez dyrektora Zarządu Dróg Powiatowych w Poznaniu wyjaśnień w piśmie z dnia 16.05.2023 r. sygn. WO.081.4.2023 odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych.

Sposób realizacji podjętych przez dyrektora jednostki działań, o których w punktach 4, 7, 8, 10, i 11 niniejszego wystąpienia pokontrolnego, sprawdzony zostanie przez Wydział Audytu i Kontroli Starostwa Powiatowego w Poznaniu podczas kolejnej kontroli w jednostce.

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Powiatu w Poznaniu
2. Zarząd Powiatu w Poznaniu
3. KO a/a